

TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2005. gada 10. martā*

Lieta C-336/03

par lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu atbilstoši EKL 234. pantam, ko *High Court of Justice* (Anglija un Velsa), *Chancery Division* (Apvienotā Karaliste) iesniedza ar lēmumu, kas pieņemts 2003. gada 21. jūlijā un Tiesā reģistrēts 2003. gada 30. jūlijā, tiesvedībā

easyCar (UK) Ltd

pret

Office of Fair Trading.

TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētājs P. Janns [*P. Jann*], tiesneši K. Lēnartss [*K. Lenaerts*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*], K. Šimans [*K. Schiemann*] un M. Ilešičs [*M. Ilešič*] (referents),

* Tiesvedības valoda — angļu.

ģenerāladvokāte K. Štiksa-Hakla [*C. Stix-Hackl*],
sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2004. gada 29. septembrī,

ņemot vērā apsvērumus, ko sniedza:

- *easyCar (UK) Ltd* vārdā — D. Andersens [*D. Andersen*], QC, K. Beikone [*K. Bacon*], *barrister*, un D. Bērnsaīda [*D. Burnside*], *solicitor*,
- Apvienotās Karalistes valdības vārdā — K. Džeksone [*C. Jackson*], pārstāve, kam palīdz M. Hoskins [*M. Hoskins*], *barrister*,
- Spānijas valdība vārdā — S. Ortiss Vamonde [*S. Ortiz Vaamonde*], pārstāvis,
- Francijas valdības vārdā — R. Lūsli-Suransa [*R. Loosli-Surrans*], pārstāve,
- Eiropas Kopienų Komisijas vārdā — N. Jerela [*N. Yerrell*] un M. Ž. Žonsī [*M.-J. Jonczy*], pārstāves,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus tiesas sēdē 2004. gada 11. novembrī,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

- 1 Lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu ir par to, kā interpretēt Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 20. maija Direktīvas 97/7/EK par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem (OV L 144, 19. lpp., turpmāk tekstā — “Direktīva”) 3. panta 2. punktu.

- 2 Šis lūgums ir iesniegts lietā starp sabiedrību *easyCar(UK)Ltd* (turpmāk tekstā — “sabiedrība *easyCar*”) un *Office of Fair Trading* (turpmāk tekstā — “OFT”) par sabiedrības *easyCar* piedāvāto un noslēgto automašīnu nomas līgumu noteikumiem un nosacījumiem.

Atbilstošās tiesību normas

Kopienu tiesiskais regulējums

- 3 Direktīvas mērķis saskaņā ar tās 1. pantu ir saskaņot dalībvalstīs piemērojamos noteikumus par distances līgumiem starp patērētājiem un pakalpojumu sniedzējiem.

- 4 Saskaņā ar Direktīvas 3. panta 2. punktu, tās 4., 5., 6. pantu un 7. panta 1. punktu nepiemēro “[..] līgumiem par izmitināšanas, transporta, pārtikas krājumu piegādes [ēdienu un dzērienu nodrošināšanas] vai izklaides pakalpojumu sniegšanu, ja piegādātājs, noslēdzis līgumu, uzņemas sniegt šos pakalpojumus konkrētā dienā vai konkrētā laika posmā [..]”.
- 5 Direktīvas 6. panta 1. punkts attiecībā uz distances līgumiem nosaka patērētājam tiesības atteikties no līguma. Saskaņā ar šī paša panta 2. punktu, ja atteikuma tiesības tiek izmantotas, piegādātājam ir pienākums bez atlīdzības atmaksāt patērētāja samaksātās summas, izņemot preču atpakaļ nosūtīšanas tiešās izmaksas.

Valsts tiesību akti

- 6 Direktīva ir transponēta Apvienotās Karalistes tiesībās ar *Consumer Protection (Distance Selling) Regulations 2000* (turpmāk tekstā — “noteikumi”).
- 7 Direktīvas 3. panta 2. punktā paredzētais izņēmums ir transponēts noteikumu 6. panta 2. punktā.
- 8 Direktīvas 6. panta 1. punktā paredzētās atteikuma tiesības ir transponētas noteikumu 10. pantā, un Direktīvas 6. panta 2. punktā paredzētais atlīdzināšanas pienākums ir iestrādāts noteikumu 14. pantā.

- 9 Noteikumu 27. pants piešķir *OFT* tiesības pieprasīt, lai ikvienai personai, attiecībā uz kuru *OFT* uzskata, ka tā ir veikusi pārkāpumu, tiek nosūtīts izpildraksts.

Pamata prāva un prejudiciālais jautājums

- 10 Sabiedrības *easyCar* darbība ir automašīnu iznomāšana bez autovadītāja. Tā veic šo darbību Apvienotajā Karalistē un vairākās citās dalībvalstīs. Šīs sabiedrības klienti var pasūtīt piedāvātās automašīnas tikai internetā. Saskaņā ar sabiedrības *easyCar* piedāvāto un noslēgto automašīnu ires līgumu noteikumiem un nosacījumiem patērētājs nevar atgūt ieguldītās summas, ja šis līgums tiek anulēts, izņemot gadījumus, kad ir spēkā “neparasti un neparedzami, no [tā] gribas neatkarīgi apstākļi, it sevišķi [..]: vadītāja smaga saslimšana, kas padara to nespējīgu vadīt; dabas katastrofas [..]; valdības vai valsts iestāžu akti vai ierobežojumi; karš, dumpis, sacelšanās vai terora akts” vai, “pēc mūsu klientu servisa direktora ieskatiem, citi ārkārtēji apstākļi”.
- 11 Saskaņā ar *OFT*, kas ir saņēmis vairākas patērētāju sūdzības par nomas līgumiem, kuri ir noslēgti ar sabiedrību *easyCar*, šo līgumu noteikumi un nosacījumi pārkāpj noteikumu 10. un 14. pantu, kas, lai sasniegtu Direktīvas preambulā noteiktos mērķus, paredz atteikuma tiesības, kam papildus seko visu to summu atlīdzināšana, kas pēc līguma noslēgšanas samaksātas noteiktā termiņā.
- 12 Sabiedrība *easyCar* apgalvo, ka uz tās piedāvātajiem līgumiem attiecas izņēmumi, ko piemēro “transporta [..] pakalpojumu sniegšanai” noteikumu 6. panta 2. punkta un Direktīvas 3. panta 2. punkta izpratnē, un ka uz to neattiecas šo noteikumu 10. un

14. pants. *OFT* savukārt uzskata, ka automašīnu nomu nevar kvalificēt kā "transporta pakalpojumu".

- 13 Sabiedrība *easyCar* un *OFT* iesniedza prasības *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division*. Sabiedrība *easyCar* iesniedza prasību, lai panāktu, ka pret tās piedāvātiem nomas līgumiem netiek piemērotas atteikuma tiesības, ko paredz valsts noteikumi, turpretim *OFT* iesniedza prasību nolūkā panākt, lai sabiedrībai *easyCar* tiek pieprasīts izbeigt pārkāpt valsts noteikumus, liedzot saviem klientiem tiesības atteikties un saņemt atpakaļ samaksātās summas.
- 14 Šajos apstākļos *High Court of Justice (England & Wales), Chancery Division* nolēma apturēt tiesvedību un uzdot Eiropas Kopienu Tiesai šādu prejudiciālo jautājumu:

"Vai frāze "līgumiem par [...] transporta [...] pakalpojumu sniegšanu", kas atrodama Direktīvas [...] 3. panta 2. punktā, ietver sevī automašīnu nomas pakalpojumu sniegšanas līgumus?"

Par prasību atkārtoti sākt mutvārdu procesu

- 15 Ar 2004. gada 13. decembrī Eiropas Kopienu Tiesas kancelejā iesniegto pieteikumu sabiedrība *easyCar* lūdz atkārtoti sākt mutvārdu procesu.

- 16 Šajā sakarā ir jāatgādina, ka Eiropas Kopienu Tiesa var izdot rīkojumu par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu saskaņā ar tās Reglamenta 61. pantu, ja tā uzskata, ka nav veikta pietiekama [apstākļu] noskaidrošana vai ka lieta ir jāatrisina, pamatojoties uz argumentu, par kuru puses nav savstarpēji izteikušās (2000. gada 10. februāra spriedums lietā C-270/97 un C-271/97 *Deutsche Post, Recueil*, I-929. lpp., 30. punkts, un 2002. gada 18. jūnija spriedums lietā C-299/99 *Philips, Recueil*, I-5475. lpp., 20. punkts).
- 17 Eiropas Kopienu Tiesa uzskata, ka šajā lietā nav jāizdod rīkojums par mutvārdu procesa atkārtotu sākšanu. Līdz ar to ir jānoraida lūgums, saskaņā ar kuru būtu jāizdod rīkojums atkārtoti sākt mutvārdu procesu.

Par prejudiciālo jautājumu

- 18 No iesniedzējtiesas lēmuma izriet, ka nav strīda par to, vai līgumi, kas noslēgti starp sabiedrību *easyCar* un tās klientiem, ir distances līgumi valsts noteikumu un Direktīvas izpratnē un vai tie ir pakalpojumu sniegšanas līgumi. Ar savu jautājumu iesniedzējtiesa būtībā jautā, vai automašīnu nomas pakalpojumi ir transporta pakalpojumi Direktīvas 3. panta 2. punkta izpratnē.
- 19 Sabiedrība *easyCar* uzskata, ka uz šo jautājumu būtu jāatbild apstiprinoši. Spānijas, Francijas un Apvienotās Karalistes valdības, kā arī Eiropas Kopienu Komisija uzskata pretēji.

- 20 Šajā sakarā uzreiz ir jākonstatē, ka ne Direktīvā, ne attiecīgajos tās interpretēšanas dokumentus, kā *travaux préparatoires*, nav nekādu paskaidrojumu par precīzu jēdziena “transporta pakalpojumi”, kas minēts Direktīvas 3. panta 2. punktā, nozīmi. Tāpat Direktīvas vispārējā struktūra tikai parāda, ka tās mērķis ir nodrošināt plašu aizsardzību patērētājiem, piešķirot tiem noteiktas tiesības, tādas kā atteikuma tiesības, un ka 3. panta 2. punkts paredz šo tiesību izņēmumu četrās ekonomisko aktivitāšu blakus jomās, starp kurām ir transporta pakalpojumi.
- 21 Tomēr saskaņā ar tiesas pastāvīgo judikatūru tādu jēdzienu nozīme, kuriem Kopienų tiesības nesniedz nekādu definīciju, ir jānoskaidro saskaņā ar to ierasto nozīmi ikdienas valodā vai, ņemot vērā kontekstu, kurā tie lietoti, un tā tiesiskā regulējuma, kura daļu tie veido, sasniedzamos mērķus (1995. gada 19. oktobra spriedums lietā C-128/94 *Hönig*, *Recueil*, I-3389. lpp., 9. punkts, un 2000. gada 27. janvāra spriedums lietā C-164/98 P *DIR International Film u.c./Komisija*, *Recueil*, I-447. lpp., 26. punkts). Tā kā jēdzieni, kas kā pamata prāvā parādās normā, kura veido izņēmumu no principa vai — vēl precīzāk — no Kopienų noteikumiem, kas paredz patērētāju aizsardzību, tie turklāt ir jāinterpretē šauri (2001. gada 18. janvāra spriedums lietā C-83/99 *Komisija/Spānija*, *Recueil*, I-445. lpp., 19. punkts, un 2001. gada 13. decembra spriedums lietā C-481/99 *Heininger*, *Recueil*, I-9945. lpp., 31. punkts).
- 22 Attiecībā uz frāzi “transporta pakalpojumi” ir jākonstatē, ka tā atbilst — kā jebkura cita minētā pakalpojumu kategorija — jomas izņēmumam un ka tas vispārīgi attiecas uz transporta jomu.
- 23 Šajā sakarā ir jānorāda, ka likumdevējs, formulējot noteikumus par aplūkojamo izņēmumu, neizvēlējās izteikumu “transporta ligumi”, ko bieži lieto dalībvalstu tiesību sistēmās un kas attiecas tikai uz pasažieru un preču pārvadājumiem, kurus

veic pārvadātājs, bet gan acīmredzami daudz plašāku izteikumu “transporta [..] pakalpojumu [..] sniegšana”, kas varētu kopumā attiekties uz līgumiem, kuri aptver pakalpojumus transporta jomā, iekļaujot darbības, kas pašas neietver klienta vai tā preču pārvadāšanu, bet kas paredz ļaut klientam īstenot šādu pārvadāšanu.

24 Tādējādi no Direktīvas 3. panta 2. punkta formulējuma izriet, ka likumdevējs ir nolēmis definēt izņēmumu, ko paredz šis noteikums, nevis pēc līgumu veidiem, bet tādējādi, ka šajā izņēmumā ietilpst visi izmitināšanas, transporta, ēdināšanas un izklaides jomā sniegtu pakalpojumu līgumi, izņemot tos, kuri nav veicami noteiktā datumā vai noteiktā periodā.

25 Šo interpretāciju skaidri apstiprina vairākas Direktīvas 3. panta 2. punkta valodu versijas, proti, vācu, itāļu un zviedru valodā, kuras norāda attiecīgi “*Dienstleistungen in den Bereichen [..] Beförderung*” (“pakalpojumi transporta jomā”), “*servizi relativi [..] ai trasporti*” (“pakalpojumi, kas attiecas uz transportu”) un “*tjänster som avser [..] transport*” (“pakalpojumi, kas attiecas uz transportu”).

26 Ikdienas valodā jēdziens “transport” apzīmē ne tikai personu vai to īpašuma pārvietošanu no vienas vietas uz citu, bet tāpat arī pārvadājumu veidus un personu un to īpašuma pārvietošanai izmantojamos līdzekļus. Tātad transporta līdzekļa nodošana patērētāja rīcībā veido pakalpojumu, kas attiecas uz transporta jomu.

- 27 Līdz ar to, nepārkāpjot šauro jomas izņēmumu attiecībā uz "transporta pakalpojumiem", ko paredz Direktīvas 3. panta 2. punkts, ir jāuzskata, ka šis izņēmums ietver automašīnu nomas pakalpojumus, ko raksturo tieši transporta līdzekļa nodošana patērētāja rīcībā.
- 28 Turklāt attiecībā uz kontekstu, kādā tiek izmantots jēdziens "transporta pakalpojumi", un Direktīvas sasniedzamajiem mērķiem, ir konstatēts — kā to norāda ģenerālvokāte savu secinājumu 39.–41. punktā —, ka likumdevējs ir paredzējis noteikt interešu aizsardzību patērētājiem, kuri izmanto distances komunikāciju līdzekļus, kā arī noteiktu pakalpojumu sniedzēju interešu aizsardzību, lai tie neciestu nesamērīgas neērtības, ko rada rezervētu pakalpojumu sniegšanas nemotivēta anulēšana bez izmaksu atlīdzības. Šajā sakarā sabiedrība *easyCar* pareizi norāda — šajā punktā arī nebūdamā pretrunā ne valdību Tiesā iesniegtajiem, ne Komisijas iesniegtajiem apsvērumiem —, ka Direktīvas 3. panta 2. punkts paredz piemērot izņēmumu attiecībā uz pakalpojumu sniedzējiem noteiktās darbības jomās, pamatojoties uz to, ka Direktīvas prasības varētu nesamērīgi ietekmēt to sniedzējus, it īpaši gadījumā, ja pakalpojums ir bijis rezervēts un patērētājs šo rezervāciju atcēlis neilgu laiku pirms pakalpojuma sniegšanai paredzētā datuma.
- 29 Nākas konstatēt, ka automašīnu nomas uzņēmumi veic darbību, ko likumdevējs ar Direktīvas 3. panta 2. punktā paredzēto izņēmumu ir vēlējies aizsargāt pret šādām neērtībām. Šiem uzņēmumiem ir jāveic pasākumi, lai nodrošinātu paredzētā pakalpojuma izpildi rezervācijā noteiktajā datumā, un anulēšanas gadījumā šī iemesla dēļ ir jāpakļaujas tām pašām neērtībām, kas rodas citiem uzņēmumiem, kuri darbojas transporta jomā vai citās 3. panta 2. punktā uzskaitītajās jomās.

- 30 No iepriekš minātā izriet, ka interpretācija, saskaņā ar kuru automašīnu nomas pakalpojumi ir transporta pakalpojumi Direktīvas 3. panta 2. punkta izpratnē, ir vienīgā, kas nodrošina šajā noteikumā paredzētajam izņēmumam sektorāla izņēmuma raksturu un ļauj sasniegt šajā noteikumā paredzētos mērķus.
- 31 Līdz ar to uz uzdoto jautājumu ir jāatbild, ka Direktīvas 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “transporta pakalpojumu sniegšanas līgumi” iekļauj automašīnu nomas pakalpojumu sniegšanas līgumus.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 32 Attiecībā uz lietas dalībniekiem pamata prāvā šī tiesvedība ir stadija procesā, kuru izskata iesniedzējtiesa, un tā lemj par tiesāšanās izdevumiem. Tiesāšanās izdevumi, kas radušies saistībā ar apsvērumu iesniegšanu Tiesai, izņemot tos, kuri radušies minētajiem lietas dalībniekiem, nav atlīdzināmi.

Ar šādu pamatojumu Eiropas Kopienu Tiesa (pirmā palāta) nospriež:

Eiropas Parlamenta un Padomes 1997. gada 20. maija Direktīvas 97/7/EK par patērētāju aizsardzību saistībā ar distances līgumiem 3. panta 2. punkts ir jāinterpretē tādējādi, ka jēdziens “transporta pakalpojumu sniegšanas līgumi” ietver automašīnu nomas pakalpojumu sniegšanas līgumus.

[Paraksti]